

KÚPELE *Bojnice*

*Občasník o súčasnosti, histórii
a budúcnosti bojnických kúpeľov*

1/2017

Vážení kúpeľní hostia, milí čitatelia

Bojnické kúpele patria medzi najstaršie liečivé kúpele na Slovensku. Nachádzajú sa v lone prekrásnej prírody, pod majestátnym a romantickým Bojnickým zámkom. Za posledných 15 rokov kúpele zaznamenali obrovský rozvoj, ktorý sa prejavil v zmodernizovaní všetkých pôvodných budov, v zdvojnásobení lôžkových kapacít, no najmä v skvalitnení liečebnej starostlivosti. Kúpele sú vyhľadávané a známe v celej Európe. Prichádzajú sem hostia nielen zo Slovenska, ale aj z okolitých krajín. Ich počet každým rokom rastie. Nemáme problémy s obsadenosťou kúpeľných miest, skôr nám tieto v sezónnych mesiacoch chýbajú.

Akciová spoločnosť Kúpele Bojnice má ďalšie smelé plány rozvoja vrátane skultúrnenia okolia. Pri ich realizácii však naráža často na nepochopenie kompetentných úradov a zastupiteľských orgánov a aj predstaviteľov samospráv, či ústredných orgánov štátnej správy. Niektoré rozhodnutia vrcholných orgánov Slovenskej republiky sa však už veľmi vážne dotýkajú budúcnosti kúpeľov, pretože sú ohrozené základné podmienky, a to dostatok liečivej termálnej vody. Je jasné, že práve liečivá termálna voda je hlavným činiteľom poskytovania kúpeľných služieb.

Široká verejnosť, ani obyvatelia a návštevníci Bojníc, ako aj kúpeľní hostia, však nie sú dostatočne informovaní o všetkých aspektoch, počínajúc históriou až po súčasnosť a budúcnosť kúpeľov. Málo poznajú premeny a úspechy, takisto spomínané problémy ohrozujúce kúpele. V tlači sa občas vyskytnú príspevky, ktorým rozumejú prevažne iba zainteresované odborné kruhy. Preto sa vedenie akciovej

spoločnosti rozhodlo vydávať časopis, odlišný od bežných reklamných materiálov. Bude v ňom objektívne a zrozumiteľným žurnalistickým štýlom informovať o kúpeľoch. Príležitosť v ňom dostanú odborníci, ale tiež bežní klienti a návštevníci. V časopise získajú čitatelia široký prehľad o aktuálnom dianí v kúpeľoch, ale aj o možnostiach liečby, novinkách, nových službách. Časopis postupne predstaví popredných lekárov, balneoterapeutov a ďalších odborníkov, ktorí v kúpeľoch pracujú. Budú tam tiež rady, vysvetlené liečebné postupy a ich účinky, ale aj zaujímavé príbehy jednotlivých pacientov a ich skúsenosti s kúpeľnou liečbou. Súčasťou budú tiež kvalitné, aktuálne fotografie.

Pevne verím, že sa vám náš časopis bude páčiť a že pomôže zvýšiť povedomie širokej verejnosti o Kúpeľoch Bojnice. Netajíme sa, že je to aj v snahe kladne ovplyvniť verejnú mienku, vrátane členov samospráv. Chceme presvedčiť o našom úprimnom úsilí naďalej zveľaďovať toto výnimočné kúpeľné zariadenie. Preto budeme časopis distribuovať zdarma do širokého okolia, aby sa k nemu dostal čo najväčší počet čitateľov.

Zároveň vás chceme požiadať, aby ste nám tiež napísali ako sa vám časopis páči, aké máte pripomienky aj to, čo by ste si v ňom chceli prečítať. Môžete nám položiť tiež otázky, na ktoré sa vám budeme snažiť odpovedať.

Už teraz sa teším a ďakujem vám za spoluprácu.

JUDr. Ctibor STACHA
predseda redakčnej rady
a predseda dozornej rady Kúpele Bojnice, a. s.

© KÚPELE BOJNICE – občasník o súčasnosti, histórii a budúcnosti bojnických kúpeľov

Vydáva akciová spoločnosť Kúpele Bojnice

IČO: 31638694; distribuuje vydavateľ; nepredajné;

e-mail: marketing@kupele-bojnice.sk

Riadi redakčná rada: **JUDr. Ctibor Stacha** – predseda; členovia: **Ing. Katarína Balážová, Mgr. Ivan**

Foltan, PhDr. Marián Ondáš, Mgr. Pavol Remiaš

Redakčné práce: **Občianske združenie BENEDIKT**

Jazyková úprava: **Daniela Remiašová**

Grafická úprava: **Ing. Erik Kližan, Ján Sabo**

Tlač: **Tlačiareň Ofsetka, Prievidza**

Registračné číslo: **EV 5489/17**

ISSN 2454-0412

Fotografie na obálke P. Remiaš a I. Foltan.

Kúpele Bojnice môžu byť jednotkou na Slovensku

**AKO SA DÁ VYUŽIŤ SKRYTÝ POTENCIÁL KÚPEĽOV?
VZNIKAJÚ EŠTE DNES NIEKDE NA SLOVENSKU NOVÉ LIEČEBNÉ DOMY?
ČO VŠETKO PONÚKNE PLÁNOVANÝ AKVAPARK?
MÔŽU KÚPELE NAOZAJ STRATIŤ SVOJE PRAMENE?**

Odpovede aj na vaše otázky prináša rozhovor s predsedom predstavenstva a riaditeľom akciovej spoločnosti Kúpele Bojnice, Ing. Slavomírom Eliašom

Pôvodným povoláním ste strojár – energetik. Ako ste si vytvorili profesionálny vzťah k liečivým termálnym kúpeľom...? Prečo vás zaujali práve Bojnice?

Po roku 1990 sa u nás vytvorili podmienky na podnikanie. Pustil som sa do toho aj ja. Najskôr som sa rozhodol podnikat' v oblasti, v ktorej som mal najväčšie skúsenosti, teda v strojárstve, energetike a stavebníctve. Rozmýšľal som však aj nad inými možnosťami. Bolo možno veľkou náhodou, že som objavil ponuku na predaj akcií Kúpeľov Bojnice. Ponuka ma zaujala. Mám veľký sklon k prírode, od malička sa venujem turistike a som aj poľovník. Možnosti využívať dary prírody na navrátenie zdravia ľuďom ma upútali. Videl som v tomto odbore veľkú perspektívu.

Čo ste v tom čase vedeli o kúpeľoch?

Pravdu povediac, o kúpeľoch a Bojniciach som vtedy mal iba bežne dostupné informácie. Oboznámil som sa však so súčasnosťou, ale aj históriou kúpeľov, preštudoval som si hydrogeologické pomery, zistil presné parametre termálnej vody a to ma ešte viac utvrdilo v mojom zámere. Nehovoriac o tom, ako na mňa zapôsobilo, keď som po prvý raz, už ako vážny uchádzač o kúpu podielu akcií, navštívil Bojnice aj kúpele. Úchvatný romantický zámok, ale i prírodné prostredie, v ktorom sa kúpele nachádzajú, ma očarili. Povedal som si, že ich potenciál ani zďaleka nie je naplno využívaný. A tak som sa rozhodol do toho ísť a ako som zvyknutý, vždy naplno. Hoci som si

Ing. Slavomír Eliaš, predseda predstavenstva a riaditeľ akciovej spoločnosti Kúpele Bojnice

uvedomoval, že konkurencia v slovenskom kúpeľníctve je veľká. Ved' máme vyše 20 liečebných termálnych kúpeľov. Ešte som to nikomu nepovedal, ale v duchu som myslel na to, že raz môžu byť Kúpele Bojnice jednotkou na Slovensku...

V akom stave ste prevzali kúpele?

Nemôžem povedať, že v zlom. Pravda, úroveň jednotlivých kúpeľných domov bola rozdielna. Existoval akýsi bežný štandard kúpeľných služieb a nadštandard, určený predovšetkým pre zahraničných klientov. Čo bolo pozitívne, dobre bola naštartovaná práve zahraničná klientela. Dlhé roky sa do Bojníc opakovane vracali hlavne východní Nemci, z bývalej NDR. Neprestali prichádzať ani po zjednotení Nemecka. Uvedomil som, že cesta na prilákanie ďalších hostí, domácich i zahraničných, vedie cez vytvorenie čo najlepších

Moderný liečebný dom Lysec.

podmienok na pobyt a kúpeľnú starostlivosť. Všetky sily sme vrhli do rekonštrukcie jednotlivých kúpeľných objektov. Dnes môžem povedať, že pri obnove sme dokázali zvýšiť kapacitu ubytovacích zariadení na dvojnásobok, teda súčasných 900 lôžok. Všetky izby sú prvej kategórie. Ukázalo sa, že táto filozofia bola správna. Dobrý chýr ide naozaj ďaleko. Prichádzajú k nám kúpeľní hostia z mnohých ďalších európskych krajín ako sú Rakúsko, Rusko, Ukrajina, Fínsko, Izrael a, samozrejme, naši najbližší susedia z Českej republiky...

Jedna nepríjemná udalosť počas rekonštrukcie vás však trochu zbrzdila...

Bolo to v novembri 2001. Finišovali sme s obnovou najstaršieho kúpeľného komplexu, liečebného ústavu Mier. Prvých hostí sme v nových priestoroch, kde malo byť k dispozícii 150 lôžok prvej kategórie, očakávali na Vianoce. Pri posledných zväračských

Ing. Slavomír Eliaš

Narodil sa v roku 1948 vo Velčiciach, v okrese Zlaté Moravce. Tam prežil detstvo a absolvoval základnú školu. Potom vyštudoval Strednú priemyselnú školu strojnícku v Bratislave, kde pokračoval v štúdiu na Strojníckej fakulte Vysokej školy technickej v odbore Tepelná a jadrová energetika. Na tejto škole absolvoval aj dvojročné postgraduálne štúdium v špecializácii Jadrová energetika. Po štúdiách nastúpil v strojárskom podniku Tlmače ako konštruktér. Neskôr zastával post riaditeľa stavebnej výroby v podniku Tehelne Zlaté Moravce. Približne päť rokov bol vedúcim odboru výstavby technologických objektov pri budovaní jadrovej elektrárne Mochovce. V rokoch 1989 – 1992 pôsobil ako riaditeľ Okresného stavebného podniku v Leviciach. Následne začal podnikáť v oblasti plynofikácie a v stavebno-montážnych prácach. V roku 2000 odkúpil od vtedajších vlastníkov, štyroch fyzických osôb a jednej právnickej osoby, 67 percent akcií akciovej spoločnosti Kúpele Bojnice a stal sa ich majoritným vlastníkom. Neskôr dokúpil ďalšie akcie od Všeobecnej zdravotnej poisťovne a bývalého Reštitučného fondu SR. V súčasnosti vlastní niečo viac ako 91 percent akcií spoločnosti. Zvyšok, teda niečo vyše osem percent, zostalo mestu Bojnice. Odvtedy, ako je Ing. Slavomír Eliaš majiteľom spoločnosti, jej riaditeľom a predsedom predstavenstva, Kúpele Bojnice zaznamenali mimoriadny rozvoj vo všetkých ukazovateľoch.

prácach však budovu zachvátil požiar. Časť bola znehodnotená, museli sme začínať odznovu. Našťastie za 50 dní sa nám podarilo dostať budovu do obývatel'ného stavu. Dnes patrí Mier medzi najnavštevovanejšie kúpeľné domy. Úpravami získal moderný vzhľad, spojili sme dobové klasické kúpele z 19. storočia s vymoženosťami 21. storočia. Súčasťou prestavby bolo aj vybudovanie obľúbeného vonkajšieho bazéna s rozmermi 22 krát 14 metrov, s teplotou vody 34 až 36 °C, ktorý s dvomi krytými Zeleným a Žltým a Bielym bazénom tvoria komfortný termálny komplex Vodný svet. Pred desiatimi rokmi v Mieri pribudlo relaxačné centrum Wellness Saunový svet, ktorý ponúka účinné procedúry na liečenie chorôb, načerpánie nových síl, či zvýšenie fyzickej zdatnosti.

Ale nové liečebné kapacity vám nepribúdali iba rekonštrukciou pôvodných objektov. Podarilo sa vám postaviť aj nový liečebný dom, čo od roku 1990 nedokázali v žiadnych iných slovenských kúpeľoch...

Áno. Je to moderný liečebný dom Lysec, ktorý vyhovuje všetkým požiadavkám aj najnáročnejších klientov. Odovzdali sme ho do prevádzky roku 2008. Je to komfortný komplex ubytovania, stravovania

a kúpeľných procedúr. Má 270 lôžok v izbách prvej kategórie, samostatnú balneoprevádzku s elektroliečbou, vodoliečbou, individuálnou rehabilitáciou a doplnkovými službami, ako je kozmetika, kaderníctvo, či manikúra a pedikúra. Je spojený aj so spomínaným kúpeľným ústavom Mier. Celkovo sme investovali do výstavby tohto moderného kúpeľného zariadenia približne 15 miliónov eur.

Koľko ste doteraz použili na modernizáciu a rozvoj kúpeľov? Využili ste aj štátne prostriedky?

duje a koľko je pri tom zbytočnej byrokracie, vzdali sme sa. Radšej som využil všetky vlastné prostriedky získané počas predchádzajúceho podnikania...

Návštevníci a kúpeľní hostia, ktorí k vám prichádzajú opakovane, môžu porovnávať zmeny, ktoré každým rokom v kúpeľoch nastávajú. Nielen na vynovených budovách a nových liečebných zariadeniach, ale aj v novej parkovej úprave, chodníkoch a podobne...

Okrem toho, čo nám prináša rozšírenie kapacít a v podstate ekonomický efekt, dôraz kladieme aj na

Jazierko s výverom termálnej vody je krásne v zime aj v lete.

Doposiaľ sme preinvestovali asi 50 miliónov eur. Všetko z vlastných zdrojov. Našťastie, hospodárske výsledky sú každým rokom lepšie. Ale ani v jednom roku sme zisk akcionárom nerozdelili. Všetok disponibilný zisk sme vložili do fondu rozvoja. Aj vďaka tomu máme dostatok zdrojov, čo pravdepodobne nemajú žiadne iné slovenské kúpele. Samozrejme, že sme sa uchádzali aj o dotácie zo štátneho rozpočtu. Nieže by sme nemali záujem. Ale... Keď sme sa dozvedeli koľko zbytočnej administratívy si to vyža-

veci srdcu milé, ktoré vytvárajú príjemné prostredie. Tak napríklad revitalizovali sme pôvodný výver, prírodný prameň termálnej vody, kde prirodzenou cestou vyvierala horúca voda. Je to unikátny jav, ktorý sa nenachádza v žiadnych kúpeľoch na Slovensku. Jazierko, ktoré pri ňom vzniklo, má priemer 38 metrov. Toto miesto je opradené aj povestami, lebo pravdepodobne sa tam ľudia chodili kúpať oddávna, keď zistili, že voda je liečivá. Keď som ja ako akcionár prišiel do kúpeľov, mal tento prameň (pred zriadením baníckych skleníkov na rajčiny a masívnym čerpaním

laskárskeho termálneho vrtu) výdatnosť 14 až 15 litrov za sekundu. Vplyvom tejto nasilu vytvorenej a s baníctvom nesúvisiacej činnosti, má v súčasnosti tento náš prameň výdatnosť už len 3 až 4 litre. Jej teplota v koreni výveru je až 50 stupňov, ale cestou hore sa ochladzuje a má už len 32 stupňov Celzia. Ale

Jazierko v pôvodnom stave.

toto nádherné miesto bolo veľmi zanedbané. Možno preto, že termálna voda, ktorá tam vyviera, sa nedá používať na liečebné účely, lebo je biologicky ovplyvnená okolím. Brehy boli zarastené, schádzali sa tam bezdomovci, ktorí miesto ešte viac znečisťovali. My sme všetko upravili tak, ako si toto výnimočné miesto zaslúži a vybudovali sme pri ňom kruhovú reštauráciu, ktorú si kúpeľní hostia aj návštevníci veľmi obľúbili. Je to tiež veľmi pekné miesto na prechádzky...

...v blízkosti vyrástli nejaké vežičky...

Ako som spomínal, voda z pôvodného výveru nie je vhodná na kúpeľnú liečbu, tú získavame z vrtov, z ktorých je možné využívať iba štyri. Dva sa nachádzajú aj v blízkosti jazierka. Pretože spotreba termálnej vody je počas dňa kolísavá, najviac jej minieme pri procedúrach v predpoludňajších hodinách, potrebovali sme pri každom vrte vybudovať akumulčné nádrže. Samozrejme, že k tomuto patria aj potrubia, ventily, vodomery a podobne, čo nie je veľmi estetické. Tak sme ich obstavali do podoby vežičiek. Sú vysoké viac než desať metrov a preto je z nich aj pekná vyhládka na kúpeľný areál.

Začali ste budovať aj oplotenie. Čo vás k tomu viedlo?

Zistili sme, že návštevníci Bojníc, ktorí navštívili zámok alebo zoologickú záhradu a ešte sa chceli pokochať okolím, ani nevedeli, že sa prechádzajú po kúpeľnom areáli, ktorého rozloha je približne 55 hektárov. Preto sme sa rozhodli vybudovať estetické oplotenie so vstupnými bránami, ktoré budeme môcť aj monitorovať. Vjazd autami pre kúpeľných hostí máme

dobre zabezpečený. Teraz chceme podobne zabezpečiť aj vstupy pre peších. Kúpele sú totiž zdravotníckym zariadením, nemôžu do neho vstupovať ľudia so psami a ani cyklisti. Vyhne sa tak aj drobným krádežiam, ktoré sa z času na čas v minulosti stali.

Zrejme ešte máte ďalšie plány rozvoja kúpeľov. Môžete ich prezradiť?

Plánov máme skutočne veľa. V prvom rade chceme zdvojnásobiť lôžkovú kapacitu. To by bol predpoklad, aby sme sa vyrovnali v súčasnosti asi najznámejším slovenským kúpeľom v Piešťanoch. Musíme preto postaviť nové kúpeľné domy a rozšíriť aj počet procedúr. Pravdaže pri tom uplatniť všetky novinky balneoterapie, čo si vyžaduje spojenie výskumu s praxou. Už teraz úzko spolupracujeme s výskumnými organizáciami a Slovenskou akadémiou vied.

A čo plánujete s termálnym kúpaliskom Čajka, ktoré je súčasťou kúpeľov a využíva termálnu vodu? Nachádza sa v krásnom prostredí priamo pod Bojnickým zámkom. V minulosti ste zmodernizovali dva vonkajšie bazény, ale ďalej ste nepokračovali...

Nie je to len o našom chcení. Máme totiž pripravený veľký projekt na vybudovanie rozsiahleho akvaparku. S krytými bazénmi, ale aj fitnesscentrom, toboganmi a ďalšími atrakciami. Súčasťou by mali byť aj dva moderné hotely, aké v Bojniciach zatiaľ chýbajú. Žiaľ, tento projekt, predkladáme kompetentným orgánom už dlhých trinásť rokov. Najväčšie výhrady

Morský bazén.

voči nemu majú pamiatkari. Držia sa striktne predpisov, že v okolí zámku nie je možné budovať žiadne stavby. Zrejme, aby mu nekonkurovali. Ale vo svete je dosť príkladov, že tieto strety záujmov sa dajú zladať. Návštevníci, ktorí videli naše projekty novej

Žltý bazén.

výstavby vo vizuálnej podobe, by ich určite privítali. Netreba pochybovať, že ich zrealizovanie by určite prispelo k zvýšeniu cestovného ruchu, ale aj zamestnanosti v tomto regióne. A to ešte nehovoriac o ďalších plánoch. V priestoroch nad kúpeľmi i mestom, kde máme k dispozícii ďalších asi 45 ha, chceme vybudovať lesné chodníky pre cyklistov ale aj na prechádzky so psami. Opäť, ale zatiaľ iba nakreslená v projekte, je výstavba vysokej rozhľadne, z ktorej by bolo možno vidieť nielen Bojnice a Prievidzu, ale aj celú Hornonitriansku kotlinu, prakticky celé pohorie Vtáčnik. A možno ešte ďalej. Ale aj tu narážame na výhrady pracovníkov pamiatkového úradu.

Viete odhadnúť, koľko investícií budete na spomínané projekty potrebovať?

Predpokladáme, že by to mohlo byť ešte 50 – 60 miliónov eur...

Už dlhšie upozorňujete verejnosť, ale aj kompetentné orgány, že tieto smelé plány sú ohrozené, dokonca hrozí aj zánik kúpeľov. Môžete vysvetliť čoho sa obávate?

Okrem značnej nepravosti, ktorú pociťujem takmer pri všetkých rokovaniach, najhlavnejším problémom môže byť nedostatok termálnej vody. Najväčšou hrozbou je činnosť Hornonitrianskych baní Prievidza (HBP). Negatíva banskej činnosti pri hlbinnom dobývaní uhlia môžem zhrnúť do dvoch oblastí. Bane využívajú termálnu vodu na ohrev skleníkov, v ktorých priemyselným spôsobom pestujú rajčiny. Tiež termálnou vodou ohrievajú vzduch, ktorý v zimných mesiacoch prúdi do podzemia. Považujem za barbarstvo takto zneužívať dary prírody, ktoré slúžia na priavracanie zdravia ľuďom. V dôsledku toho totiž za posledných 15 rokov poklesol tlak v termálnych vrtoch o jednu atmosféru, čo predstavuje pokles spodnej vody o desať metrov. Keďže naše kúpele majú povolenie

čerpať termálnu vodu prevažne spôsobom prelivu, postupne sa nám znižuje disponibilné množstvo vody na účely kúpeľníctva.

Ale to nie je jediná hrozba zo strany baníkov...

Ďalší problém je, že banská činnosť prebieha smerom k vysokej bojnickej kryhe, kde sa nachádza výverová oblasť termálnej vody. V poslednom období začalo posudzovanie vplyvu na životné

prostredie, lebo sa pripravuje ťažba v takzvanom 12. poli, ktorá sa bezprostredne dotýka výverovej oblasti. Pred piatimi rokmi, kvôli ťažbe uhlia v susednom 11. poli, bolo potrebné preložiť koryto rieky Nitra, ale aj železničnú trať za 37 miliónov eur. Teraz kvôli 12. poľu sa pripravuje spätné preloženie rieky, trate a aj ďalších inžinierskych sietí. Náklady ešte nie sú vyčíslené. To je z pohľadu len vyvolaných nákladov. Ale nás zaujíma skutočnosť, že banská činnosť v tomto ložisku sa bude realizovať v hĺbke 250 až 280 metrov a smerom ku koreňom termálnych vrtoch. Tu, v prípade porušenia ochranného piliera, môže nastať prieval liečivej vody do banských chodieb. To by mohlo znamenať úplnú stratu termálnej vody pre potreby kúpeľov. Naplnenie tejto hrozby by bolo nezvratné.

Vedenie baní sa však bráni a tvrdí, že k takémuto stavu nemôže dôjsť...

My sme však toho názoru, že to nie je pravda. Už raz sa totiž taký prípad vyskytol. Bolo to v roku 1954 vo vtedajšej Bani Mládeže. V dôsledku banskej činnosti začalo prúdiť do banských chodieb desať litrov termálnej vody za sekundu. Okamžite nastalo zníženie výdatnosti prameňov v bojnických kúpeľoch z 39 na 15 litrov za sekundu. Prievaly v nováckej bani bývajú časté. Pred niekoľkými rokmi prišli pri takejto udalosti o život štyria baníci. Sme presvedčení, že existuje veľmi vážne ohrozenie termálnych vrtoch v oblasti bojnických kúpeľov.

Baníci sa však opierajú o kladné záverečné stanovisko vplyvu exploatacie uhlia v 12. poli na životné prostredie, ktoré vydalo Ministerstvo životného prostredia SR. Vy však s ním nesúhlasíte.

Paradoxom je, že nás ministerstvo neprizvalo k posudzovaniu vplyvov ťažby uhlia v 12. poli, hoci kúpele sú najviac dotknuté touto činnosťou. Dokonca

veľmi práčne sme sa napokon dostali k záverečnému stanovisku. Okamžite sme vypracovali rozklad proti tomuto rozhodnutiu, ktoré by malo ministerstvo zmeniť. V ňom argumentujeme technickými a legislatívnymi dôvodmi, odbornotechnickým a expertíznym posudkom, ktorý vypracovali renomovaní odborníci prof. Ing. Michal Bartko, CSc., doc. RNDr. Vojtech Gajdoš, CSc. a doc. Ing. Ladislav Tometz, PhD. Priložili sme tiež naše stanovisko nezmyselnému dotovaniu ťažby uhlia v sume 90 miliónov eur ročne, údajne kvôli udržaniu zamestnanosti. Tých argumentov proti rozširovaniu ťažby uhlia je naozaj veľa. Odpoveď z ministerstva sme zatiaľ nedostali.

Jeden z vašich argumentov ďalšieho rozvoja kúpeľov, v čom je aj ďalšia perspektíva rozširovania zamestnanosti, sú aj ekonomické výsledky, ktoré dosahujete. Aké boli v minulom roku? Údajne ste v tomto smere už aj teraz jednotkou medzi liečebnými kúpeľmi na Slovensku.

Musím opäť zdôrazniť, že v minulosti sme každým rokom dosahovali vždy lepšie výsledky, ako rok predtým. No a v minulom roku boli znovu rekordné vo všetkých ukazovateľoch. Hospodársky výsledok je kladný, predstavuje 3,5 milióna eur. Počet ubytovaných klientov presiahol 20 tisíc, čo znamená vyše 200 tisíc prenocovaní, pri spomínanej lôžkovej kapa-

Obed v jedálni liečebného domu Lysec.

cite 900 lôžok. Zaznamenali sme nárast počtu domácich samoplatcov, ako aj klientov, ktorí do kúpeľov prichádzajú prostredníctvom zdravotných poisťovní. Tento nárast predstavoval desať percent. Okrem toho záujem o liečebné pobyty majú aj zahraniční klienti. Z celkového počtu je to približne jedna pätina. Prichádzajú predovšetkým z nemecky hovoriacich krajín Európy, Nemecka a Rakúska, vzrástol aj počet kúpeľných hostí z Českej republiky. Veľkú zásluhu na tom však má našich vyše 300 zamestnancov, lekárov, terapeutov, chýžných, kuchárov a ďalších, ktorí sa starajú o to, aby sa naši kúpeľní hostia u nás dobre cítili. Aj cestou nášho časopisu by som im chcel poďakovať...

**Spracoval: (pre)
Snímky: archív**

NAŠA ANKETA

Imrich Peter z Banskej Bystrice:

„Kúpele Bojnice mám veľmi rád, chodím sem pravidelne aspoň raz do roka. Je tu výborne a ja to posudzujem komplexne: procedúry, ubytovania a personál. Zlaté dievčence sú tu. Ja tu ožijem a voda mi pôsobí rehabilitačne na celý organizmus. Stále podnikám v stavebníctve, mám 71 rokov a kúpele mi dávajú silu i optimizmus. Najviac mi pomáha balneológia, bazény na plávanie a elektroliečba. Tu si dobíjam tie svoje baterky pretože vek sa už hlási.“

Katarína Hromaníková, stredné Slovensko:

„Som tu už druhý týždeň, práve čakám na procedúru. Z tej vody som trochu uťahaná, ale pomáha mi to. V Bojniciach som prvýkrát na odporúčanie mojej sestry lekárky, ktorá sem chodí opakovane mnoho rokov. Až tu som si uvedomila, že si aj sama poškodzujem zdravie. Fajčím, ale v kúpeľoch som to obmedzila. Je tu pokoj, pohoda cítim sa zrelaxovaná a oddýchnutá. Naozaj sa tu nenudíme, sú tu kultúrne programy, mali sme folkloristov na záver fašiangov a veľa chodíme. Využívame pekný areál kúpeľov ale aj okolie. Krásy regiónu obdivujeme aj z vyhladky nad Bojnicami, je to pekný zážitok.“

Predstavujeme:

MUDr. Mária SLEZÁKOVÁ

Priroda nás obdarila mnohými pokladmi, ktoré spoznal a odhalil už neandertálec pred 70 tisíc rokmi. Tak je to aj s liečivou termálnou vodou v Bojniciach. Termálna voda tu vytvorila travertínovú kopu, na ktorej stojí aj Bojnický zámok. Teplica, ktorá vyvierala uprostred bohatých lovných revírov prilákala aj lovcov mamutov, ktorí si v nej liečili svoje choroby aj ťažkosti. Naši dávni „bratraci“, teda vodu otestovali už v období paleolitu. Rovnakú liečivú vodu využíva aj dnešný moderný človek. Pozrime sa však na túto životodarnú vodu očami súčasného poznania. Požiadali sme o to osobu najpovolanejšiu, lekárku, primárku Kúpeľov Bojnice **MUDr. Máriu Slezákovú**. Pri príchode kúpeľných hostí sa s nimi stretne, aby zistila aký je ich zdravotný stav, opýtala sa na čo sa sťažujú. Všetci, ktorí sa s ňou stretnú, vyzdvihujú jej záujem aj optimizmus, ktorý z nej vyžaruje. Vždy, podľa svojich bohatých skúseností, im odporučí a predpíše najvhodnejšiu terapiu a kúpeľné procedúry. Aj v priebehu ich pobytu v kúpeľoch si preveruje, či pacientom procedúry pomáhajú, či netreba niečo zmeniť, doplniť...

„Zloženie bojnickej vody sa po tisícročia nezmenilo takže rovnaké indikácie si skutočne liečil aj neandertálec. Tak isto ho určite boleli kĺby a chrbtica a preto istotne využíval túto vodu na liečenie pohybového aparátu. Okrem toho má táto voda blahodarné účinky aj na niektoré metabolické ochorenia. Aj keď sa teraz na liečenie všetky nevyužívajú. Klinicky sa dokázalo, že keď ľudia pijú túto vodu, znižuje sa im hladina kyseliny močovej, alebo sa zlepšuje metabolizmus glukózy, čo ocenia najmä diabetici. Dá sa teda predpokladať, že neandertálci túto vodu pili a ak mali nejaké problémy spomínaného charakteru, netušili o čo vôbec ide. Voda ich, samozrejme, liečila a cítili sa lepšie,“ vysvetľuje primárka.

Doktorka Mária Slezáková prišla do Bojníc po skončení štúdia medicíny, v roku 1977. S krátkymi prestávkami sa balneoterapii venuje už štyri desaťročia.

Samozrejme, okrem praxe bola vždy „hladná“ i po najnovších vedeckých poznatkoch a tak si vedomosti doplnila internou medicínou prvého stupňa. Potom sa zdokonalila v reumatológii a má aj tretiu atestáciu, v odbore fyziatrie, balneológie a rehabilitácie.

Okrem toho sa zaoberá alternatívnou medicínou, ovláda akupunktúru aj homeopatiu.

Potvrďuje, že základom liečby v Bojnických kúpeľoch je aj dnes voda. Teda kúpanie sa v nej a pôsobenie minerálov, ktoré sa cez kožu vstrebávajú do organizmu. Keďže voda je termálna, využíva sa na relaxáciu aj teplo. Tieto účinky sú základom liečby v Bojnických kúpeľoch. Je to nielen v bazénoch, kde je rôzna teplota, kde pacienti aj cvičia a využíva sa odpor vody na spevnenie svalového aparátu, alebo sa táto voda používa v hydromasážnych vaniach. Tam

sa účinok vody znásobuje cez rôzne trysky a účinok takejto mikromasáže je zaručený. Táto voda je aj súčasťou pitných kúr. Výskum zloženia minerálnej vody potvrdil, že pacienti s urologickými ťažkosťami si alkalickou vodou upravia kyslosť organizmu a moču. Blahodarne to pôsobí na kvalitu ich života.

V Bojnických kúpeľoch sa však liečia i pacientky s gynekologickými ochoreniami. Tých v súčasnosti pribúda, pripomína MUDr. Slezáková. *„Naša voda je ideálna na liečbu gynekologických problémov. Termálna voda pôsobí na panvové dno ženy a ovplyvňuje to i vegetatívny nervový systém, čo je veľmi dôležité pri menopauze a vo vyššom veku.“*

Novinkou od tohto roku bude liečba onkologických pacientov. Podľa zámerov pôjde o onkologické ochorenia pohybového aparátu, gynekologických alebo urologických problémov. V Bojniciach pripravujú nový projekt, zameraný predovšetkým na liečbu nádorových ochorení prsníka žien, kde sa zamerajú na jednu z najzávažnejších komplikácií po operáciách, a to liečbu lymfedému horných končatín, ktorý je jednou z vážnych komplikácií po zvládnutí samotného nádorového ochorenia. Pripravujú pre nich aj špeciálny diétny systém s obohatením stravy o zvýšené

množstvo rastlinnej potravy, predovšetkým brokolice. Táto obsahuje veľmi dôležitú látku, sulforafan. Svetové výskumy dokázali, že práve táto látka spomaľuje rast buniek pri nádoroch prsníka. „Chceme,“ – hovorí doktorka Slezáková – „aby pacientky dostávali túto zeleninu v rámci diéty v prirodzenom stave. Ženy po operáciách sa nemôžu liečiť v príliš horúcich vodách, takže budeme využívať izotermálne. Zároveň prepojíme proces liečby lymfedému vodou s relaxáciou, čo bude blahodarne vplývať na pohybový aparát a svalstvo ženy.“

Kúpele Bojnice sú zapojené aj do výskumného projektu liečby rakoviny a spolu so Slovenskou akadémiou vied pripravili vedeckú konferenciu, ktorá určí ďalšie postupy a riešenia. Výskumný projekt je podľa primárky rozpracovaný na päť rokov a jeho súčasťou bude aj úzka spolupráca s psychológmi. Sústredí sa nielen na zvládnutie situácie po operácii, ale aj na prevenciu, čo je veľmi dôležité. Výstupy z tohto výskumu a praxe majú spoločné motto, ako tomuto závažnému ochoreniu predchádzať. Kúpele pripravujú balneologické postupy, liečbu, rehabilitácie a diétne stravovanie. Výskum bude vyhodnocovať nielen psychický stav pacienta, ale i to, ako ovplyvní fyzický, imunologický a funkčný stav každého jedinca.

V Bojniciach sa snažia liečiť nielen telo ale aj dušu pacienta. Po skončení denných procedúr rôznymi aktivitami naplňujú i voľný čas pacientov. Veľkým bonusom je unikátna príroda v areáli kúpeľov a v blízkom okolí. Po revitalizácii parku vzniká v Bojnických kúpeľoch promenáda, ktorá istotne umocní príjemné pocity z tohto prostredia. Príroda veľmi dobre pôsobí na ľudský organizmus. Dôležité je, aby aj čisté ovzdušie harmonizovalo s úsilím zdravotníkov navracáť ľudí späť do plnohodnotného života.

Zmyslom života primárky Bojnických kúpeľov MUDr. Márie Slezákovskej je liečiť a pomáhať chorým.

Primárka M. Slezáková sa venuje každému kúpeľnému host'ovi individuálne. Foto: (pre)

Je to krásne poslanie. „Máme veľa klientov, ktorí sem prichádzajú často aj v ťažkom zdravotnom stave, po úrazoch, polytraumách, ťažkých neurologických operáciách a po pobyte v kúpeľoch sa ich zdravotný stav výrazne mení k lepšiemu. A to je dôvod, že k nám prichádzajú opakovane. Poznám klientov, ktorí sa vracajú každý rok, takže stretávam ľudí, ktorí sú v našich kúpeľoch aj po dvadsiaty raz. Dokonca zahraničná klientela, napríklad z Rakúska, sem chodí dva – trikrát na kratšie dvojtyždňové pobyty. Nemci chodia na dlhšie, pretože to má pre ich zdravie zásadný význam. Máme však klientov aj z USA a Kanady, ktorým sa vyplatí za našou liečivou vodou preletieť cez oceán. Jednoducho, pobyt ich naštartuje do ďalšieho aktívneho života a predlžuje im zdravie v treťom, penzijnom, veku. Dožiť sa dôchodku dnes nie je problém, ide o to, aby sme boli sebestační, žili s radosťou a nie s bolesťou.“

-š-

PRAMIENOK Z HISTÓRIE

Začiatok letnej sezóny v roku 1924 priniesol do kúpeľov v Bojniciach radostné vyhliadky. Okresné noviny *Náš kraj*, vychádzajúce v Prievidzi, o nich priniesli zaujímavý článok. „Bojnické kúpele ožívajú. V krásnom parku zvanom Bažantnica otvorili sa nové kúpele uprostred veľkej záhrady. Tu je i teplá i studená voda a piesok na slnečné kúpele akoby na štrande morských kúpeľov. Búfť ponúka svoje občerstvujúce nápoje a lahôdky. Iste bude Bažantnica najobľúbenejším výletiskom celého okolia. Ale aj staré kúpele v čarovnom kotle ležiace akoby ožívali novým životom. Každú nedeľu hudba rozveseľuje obecenstvo. Bojnické kúpele nadobúdajú rázu veľkých kúpeľov. Všade, kam sa obzrieme. Veľké koncepcie a plány nás prekvapujú a to nás naplňuje nádejou, že Bojnice neboli, ale len budú. Obecenstvu stoja k dispozícii už dva omnibusy, ktoré chodia ku každému vlaku, na žiadosť aj osobitne prídu do Prievidze. Toto je značné pohodlie. Výletníci nebudú viazaní k určitému času a môžu sadnúť na omnibus kedykoľvek. Tieto okolnosti zabezpečujú bojnickým kúpeľom dobrú sezónu.“ Letná sezóna 1924 patrila v Bojnických kúpeľoch k tým úspešným.

- erk -

Vzácný hosť – Karel GOTT

V Bojnických kúpeľoch sa liečili mnohé osobnosti verejného a kultúrneho života. Medzi nimi Marika Gombitová, Miroslav Donutil, Soňa Valentová, Katarína Hasprová a mnohí ďalší slovenskí herci a televízni moderátori. K stálym návštevníkom kúpeľov patrí aj hokejista Jozef Golonka s manželkou a iní športovci.

V predvianočnom čase minulého roka zavítal k nám jeden z najvýznamnejších spevákov, maestro **Karel Gott**. Na hornú Nitru rád chodí koncertovať. Veď keď oslavoval svoje sedemdesiate narodeniny, koncert mal na Slovensku iba v Prievidzi. A teraz prišiel pretože mal vianočný koncert opäť v Prievidzi. Nesmierne nás potešilo, že nezabudol navštíviť i naše kúpele. V súkromí a pohode si spolu s manželkou Ivanou a so svojim tímom doprial raňajky v rozprávkovom prostredí Bašty pri prameni a následne si užil chvíle relaxu vo vodnom a saunovom svete.

Osobné stretnutie s takým výnimočným umelcom ma veľmi potešilo. Maestro je veľmi príjemný a charizmatický človek a spolu s manželkou boli pre kúpele výnimočnou návštevou, akú tu nemávame každý deň. Prizvanie k raňajkám a čas prežitý s Gottovcami bol pre mňa veľkým zážitkom, na ktorý budem ešte dlho spomínať. Keď sme sa lúčili, prezradili nám, že sa im u nás páčilo a preto verím, že Kúpele Bojnice aj v budúcnosti navštívia. Večerný koncert v naplnenej prievidzskej športovej hale, na ktorom som bola, vyvrcholil za burácajúceho potlesku a bol pre mňa peknou bodkou majstrovej návštevy.

Spomienkou mi ostane fotografia s Karlom Gottom, ktorú zhotovila jeho manželka, pani Ivana.

Ing. Katarína Balážová, prevádzková riaditeľka

Obnovujeme Jánov kúpeľ

Pamätníkom histórie Bojnických kúpeľov je aj Jánov kúpeľ. Z východnej strany presvetlená budova spojená s prírodou a jazierkom. Pekný emotívny zážitok najmä vtedy, keď je poriadna zima a metelica a vy ste po krk v liečivej termálnej vode. Súčasťou jarnej revitalizácie Bojnických kúpeľov je aj úloha vdýchnuť nový vzhlad a život Jánovmu kúpeľu, ktorý milujú všetky kategórie návštevníkov od detí až po

seniorov. V marci vyvrholí obnova jeho vnútorného bazéna, pretože zub času sa doň zahryzol a bolo potrebné mu vrátiť krásu a zlepšiť pohodu návštevníkov. O obnovu priestoru bazénov sa stará skupina majstrov, ktorú vedie 29-ročný Milan Brenkus.

„Najťažšie a možno najneprijemnejšie bolo v bazéne osekať obkladačky a časti starej pôvodnej omietky. Mali sme tu poriadny prach a hluk, ale sme na to zvyknutí zo stavieb domov a rekonštrukcií rôznych objektov. Po tejto prvej etape sme sa venovali dôslednej izolácii, nasledovala betonáž kanálov a potom celý priestor obložíme podľa projektu, ktorý nám dal riaditeľ Ing. Eliaš. Samozrejme, chceme to urobiť čo najkvalitnejšie, to nám prikazuje naša remeselnícka česť. S vodou nie sú žiadne žarty musí sa robiť všetko dôsledne od izolácie až po vyšpárovanie. V tomto bazéne som sa kúpala iba raz, ale teším sa, že po dokončení rekonštrukcie si tu zaplávam. Nielen preto, aby som relaxoval, ale aby som sa presvedčil, ako sa nám práca podarila. Verím, že vynovený Jánov kúpeľ bude opäť slúžiť návštevníkom dlhé roky.“

